

ปัญหาการส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่น ตามประมวลรัษฎากร¹

รจนา สุพรัตน์²

ปัจจุบันประเทศไทยมีการจัดเก็บภาษีอากรในทุก ๆ ด้านกระทรวงการคลังจึงมีหน้าที่ในการวางแผนงานที่รับผิดชอบดำเนินการหารายได้ให้แก่รัฐบาล โดยมีหน่วยงานสำคัญสาม หน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่วางแผนการจัดเก็บภาษีอากร ได้แก่ กรมสรรพากร กรมศุลกากร และกรมสรรพสามิตซึ่งทั้งสามหน่วยงานนี้ กรมสรรพากรเป็นหน่วยงานจัดเก็บภาษีอากรที่สำคัญที่สุด โดยการจัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ อากรแสตมป์ ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม ภาษีสรรพสามิต อากรขาเข้า รายได้อื่น เช่น ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ภาษีการรับมรดก ภาษีป้าย ภาษีอากรจะมีการประเมินตนเองกับเจ้าพนักงานทำการประเมินภาษี กรณีที่เจ้าพนักงานประเมินจะต้องมีการส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่นให้แก่ผู้เสียภาษีเพื่อจะได้รับทราบถึงการประเมินภาษีและใช้สิทธิในการอุทธรณ์การประเมินภาษี ที่กระทบสิทธิของผู้เสียภาษี

ระบบภาษีอากรที่ดีต้องเป็นระบบที่สามารถ จัดเก็บได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของหน่วยงานรับผิดชอบการจัดเก็บภาษีสามารถจัดเก็บได้อย่างทั่วถึง เต็มเม็ด เต็มหน่วยการนำหลักภาษีอากรที่ดีของการจัดเก็บภาษีจะต้องคำนึงถึงแนวนโยบายของรัฐบาลและคำนึงถึงสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย การส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่นตามประมวลรัษฎากรอย่างไร ที่จะต้องทำให้มีความสะดวกรวดเร็วถูกต้องและที่สำคัญจะต้องคำนึงถึงภาระทางภาษีอากร ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ไม่อาจมองข้ามไปได้ เพราะหมายถึงภาระค่าใช้จ่ายที่จะต้องปฏิบัติให้ถูกต้อง ดังนั้น การส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากรอากรจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ผู้เสียภาษีจะได้ทราบถึงหน้าที่และใช้สิทธิในทางภาษีอากรภายหลังถูกประเมินภาษี เป็นไปโดยถูกต้องซึ่งจะมีประโยชน์ต่อผู้เสียภาษี ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขการส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร กฎหมายกำหนดบางครั้งผู้มีหน้าที่ส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่นส่งไม่ถึงตัวผู้เสียภาษี หรือส่งให้บุคคลอื่นที่ไม่มิใช่บุคคลภายในบ้าน หรือส่งให้บุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะซึ่ง

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออก “สินค้าต้องจำกัดประเภทพืชและยา” ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ศาสตราจารย์ ดร. สุมาลี วงษ์วิชิต และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร. ปภาศรี บัวสวรรค์ และ รองศาสตราจารย์อรรณพ พจนานรัตน์

²นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เป็นบุคคลภายในบ้านทำให้ส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่นไม่ถึงตัวผู้เสียภาษี การใช้สิทธิในทางประมวลรัษฎากรก็จะทำให้ล่าช้า และต้องเสียเงินเพิ่ม เบี่ยงปรับตามประมวลรัษฎากร เนื่องจากความล่าช้าในการส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่น

กฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือใช้เป็นกฎเกณฑ์สำหรับการดำเนินการการส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่นตามประมวลรัษฎากรหลักการรับรู้ถึงการเป็นหนี้ภาษีอากร อันเกิดจากการที่ถูกประเมินภาษีใช้สิทธิทางภาษีอากร เมื่อได้รับหนังสือแจ้งการประเมินภาษีตามประมวลรัษฎากรจึงมีความสำคัญมาก ประเทศไทยจึงมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีอากรหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการในการส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่นคือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยประมวลรัษฎากรประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พระราชบัญญัติไ้รษณีย์ พ.ศ. 2477 พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2521 พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2529 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 41) พ.ศ. 2559 และพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2550 ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา คำพิพากษาและข้อหารือกรมสรรพากรนั่นเอง ซึ่งประมวลรัษฎากรพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร พุทธศักราช 2481 และให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พุทธศักราช 2482 เป็นต้นไป มาตรา 8 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญในการบังคับใช้ในขั้นก่อนที่จะทำให้ผู้เสียภาษีอากรหรือผู้ต้องรับผิดชอบต่อหนี้ภาษีอากร ได้รู้หรือถือว่าได้รับทราบเพื่อที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งมาตรา 8 แห่งประมวลรัษฎากร ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่น โดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2529 ใช้บังคับ 1 ก.พ. 2529 เป็นต้นไป จนถึงปัจจุบันอันเป็นระยะเวลานานพอสมควรที่ยังไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมอีกแต่อย่างใด

เมื่อสังคมปัจจุบันมีความทันสมัยมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในชีวิตประจำวันมากขึ้น หน่วยจัดเก็บภาษีควรมีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับเรื่องการส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่นตามประมวลรัษฎากร ให้มีการปฏิบัติที่มีความทันสมัยและรวดเร็วทันกับเหตุการณ์และสังคมปัจจุบันมากขึ้น ภาษีอากรที่จัดเก็บแต่ละประเภทกำหนดการส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่น สถานะของผู้มีเสียภาษีและมีวิธีการส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่น แล้วแต่กรณี ภาษีที่จัดเก็บจากรายได้นั้นครอบคลุมผู้มีรายได้ที่เป็นบุคคลธรรมดาคนละบุคคลและนิติบุคคล ประเภทต่าง ๆ โดยมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้แตกต่างกันไป เมื่อมีการประเมินภาษีตามกฎหมายแล้วจะต้องมีการส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่นให้ผู้เสียภาษีอากรทราบถึงการประเมินภาษี เพื่อจะได้โต้แย้งสิทธิภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด ซึ่งประมวลรัษฎากรมีวิธีการและแนวปฏิบัติในการส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่น

ข้อเท็จจริงและปัญหาข้างต้น ทำให้เกิดปัญหาการวิจัย (Research problems) เกี่ยวกับการส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่นตามประมวลรัษฎากรที่ควรค่าแก่การศึกษาอยู่หลายประการ ซึ่งผู้เขียนเพียงเพื่อวิเคราะห์และนำเสนอข้อกฎหมายดังกล่าว เพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้ทราบโดยนำหลักคำพิพากษาของศาลฎีกาและคำวินิจฉัยของกรมสรรพากรมาประกอบการนำเสนอความเห็น เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในทางที่ถูกต้องและเป็นธรรมสำหรับทุกฝ่ายและไม่ต้องการให้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดอาศัยช่องว่างของความไม่รู้ และหรือไม่เข้าใจไปสร้างความไม่เป็นธรรมต่อกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อเป็นการสร้างความรวดเร็ว มีความทันสมัย และเป็นธรรมระหว่างผู้เสียภาษีกับเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการ

1. ปัญหาเกี่ยวกับการส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับย้อนกลับ

การส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับเมื่อในหลายสิบปีที่ผ่านมาการคมนาคมยังไม่มีการพัฒนาและไม่ทั่วถึงบุคคลประชาชนที่อยู่ในที่ห่างไกลความเจริญ แต่มีการติดต่อสื่อสารกันโดยส่งจดหมายและมีการลงทะเบียนตอบรับทางไปรษณีย์ก็เพื่อที่จะไม่ให้เอกสารนั้นสูญหายหรือเสียหาย และเพื่อที่ผู้ส่งหรือหน่วยงานผู้ส่งนั้นจะได้รู้ว่าเอกสารที่ส่งเหล่านั้นถึงบุคคลที่ได้รับตามกำหนดของหรือไม่ ซึ่งประมวลรัษฎากรพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร พุทธศักราช 2481 และให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พุทธศักราช 2482 เป็นต้นไป มาตรา 8 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญในการบังคับใช้ขึ้นก่อนที่จะทำให้ผู้เสียภาษีอากรหรือผู้ต้องรับผิดชอบต่อหนี้ภาษีอากร ได้รู้หรือถือว่าได้รับทราบเพื่อที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย และมาตรา 8 แห่งประมวลรัษฎากรได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่น โดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2529 ใช้บังคับ 1 ก.พ. 2529 เป็นต้นไป จนถึงปัจจุบันอันเป็นระยะเวลานานพอสมควรที่ยังไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมอีกแต่อย่างใด และในมาตรา 8 แห่งประมวลรัษฎากร เรื่องการหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่นยังมีความไม่ชัดเจนหรือมีความไม่เข้าใจในการรายละเอียดแห่งวิธีการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อผู้เสียภาษีอากร หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในข้อกฎหมายดังกล่าว

2. ปัญหาการส่งโดยเจ้าพนักงาน ณ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่หรือสถานประกอบการ

กรณีที่เจ้าพนักงานสรรพากรนำหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากรหรือหนังสืออื่นนำไปส่ง ณ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ หรือสำนักงานของบุคคลนั้นในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของบุคคลนั้น ถ้าไม่พบผู้รับ ณ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ หรือสำนักงานของผู้รับ จะส่งให้แก่บุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วและอยู่หรือทำงานในบ้านหรือสำนักงานที่ปรากฏว่าเป็นของผู้รับนั้นก็ได้ วิธีส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่นซึ่งมีถึงบุคคลใดโดยให้เจ้าพนักงานสรรพากรนำไปส่ง ณ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ หรือสำนักงานของบุคคลตามชื่อที่ปรากฏในหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่น เมื่อเจ้าพนักงานนำไปส่งแต่ไม่พบผู้รับ ณ ภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ หรือสำนักงานของผู้รับ จะส่งให้แก่บุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว และอยู่หรือทำงานในบ้านหรือสำนักงานที่ปรากฏว่าเป็นของผู้รับนั้นก็ได้ ซึ่งในกรณีนี้

ประเด็นสำคัญประกอบด้วยภูมิลำเนาหรือที่อยู่ของผู้รับ บ้านหรือสถานที่ของผู้รับก็มีความสำคัญเช่นกัน เนื่องจากเป็นสถานที่จะต้องนำส่งตามหลักเกณฑ์อาจมีผลทำให้การส่งไม่ชอบด้วยกฎหมาย มาตรา 8 ประมวลรัษฎากร เจ้าพนักงานสรรพากรนำไปส่ง ณ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ หรือสำนักงานของบุคคลตามชื่อที่ปรากฏในหมายเรียก หนังสือให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่น ที่จะนำมาพิจารณาประกอบการส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่น เพราะกฎหมายบัญญัติไว้แต่ในทางปฏิบัติก็ไม่สามารถบังคับได้โดยชัดเจน และยังสร้างให้เกิดความสับสนความไม่เข้าใจให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ และผู้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่น ต่อกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งในมาตรา 8 แห่งประมวลรัษฎากร ได้กำหนดกฎเกณฑ์และวิธีในการส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่น จึงจำเป็นหากการส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่น หรือคำสั่งต่าง ๆ ดังกล่าว เจ้าหน้าที่จะต้องยึดถือปฏิบัติเพราะถือเป็นการใช้อำนาจทางปกครองของรัฐในการดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดให้อำนาจ แต่หากมีการละเลยหรือปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดความเสียหายและอาจเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย ทำให้กฎหมายไม่มีสภาพบังคับในทางปฏิบัติดังกล่าว

3. ปัญหาการส่งโดยประกาศโฆษณาข้อความย่อในหนังสือพิมพ์ในท้องที่

กรณีไม่สามารถส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสีย ภาษีอากร หรือหนังสืออื่นซึ่งมีถึงบุคคลใดโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ หรือให้เจ้าพนักงานสรรพากรนำไปส่ง ณ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ หรือสำนักงานของบุคคลนั้นในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของบุคคลนั้น ถ้าไม่พบผู้รับ ณ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ หรือสำนักงานของผู้รับ จะส่งให้แก่บุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วและอยู่หรือทำงานในบ้านหรือสำนักงานที่ปรากฏว่าเป็นของผู้รับนั้นได้ หรือบุคคลนั้นออกไปนอกราชอาณาจักร ให้ใช้วิธีปิดหมาย หนังสือแจ้งหรือหนังสืออื่น แล้วแต่กรณี ในที่ซึ่งเห็นได้ง่าย ณ ที่อยู่ หรือสำนักงานของบุคคลนั้น หรือบ้านที่บุคคลนั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรครั้งสุดท้าย หรือโฆษณาข้อความย่อในหนังสือพิมพ์ที่จำหน่ายเป็นปกติในท้องที่นั้นก็ได้ ตามมาตรา 8 วรรคสองแห่งประมวลรัษฎากร เมื่อได้ปฏิบัติตามวิธีดังกล่าวข้างต้นแล้ว ให้ถือว่าเป็นอันได้รับแล้ว ตามมาตรา 8 วรรคสามแห่งประมวลรัษฎากรประมวลรัษฎากรเป็นกฎหมายที่มีการแก้ไขในเรื่องวิธีการส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่น ตามมาตรา 8 แห่งประมวลรัษฎากร ล่าสุดเมื่อปี พ.ศ. 2529 เป็นต้นมา ซึ่งมีระยะเวลานานพอสมควรและเป็นเรื่องสำคัญซึ่งอาจกระทบถึงสิทธิของผู้รับหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่น หรือผู้รับหมายนั้นอาจไม่ใช่ผู้รับที่แท้จริง หรือผู้รับแทนยังไม่บรรลุนิติภาวะอาจทำให้หมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่น สูญหายหรือเสียหายก่อนถึงผู้รับที่แท้จริง หรือกรณีการลงโฆษณาข้อความย่อในหนังสือพิมพ์ซึ่งต้องใช้เวลานานและค่าใช้จ่ายสูงในการดำเนินการส่งโดยวิธีนี้

4. ปัญหาเกี่ยวกับบทลงโทษผู้รับหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษี หรือหนังสืออื่น ไม่ปฏิบัติตามการหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่น

การไม่ปฏิบัติตามมาตรา 8 แห่งประมวลรัษฎากร ไม่ว่าจะเป็นการส่งโดยวิธีการแบบใดก็ตาม เนื่องจากมาตรา 8 แห่งประมวลรัษฎากรไม่มีบทลงโทษหรือบทกำหนดโทษไว้โดยเฉพาะสำหรับกรณีที่ได้รับหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่นที่ยอมรับหนังสือหรือเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตาม ประมวลรัษฎากรจะกำหนดโทษอาญาเฉพาะกรณีอื่น ๆ ซึ่งการกระทำของผู้รับหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่นที่มีเจตนาไม่ยอมรับหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่น หรือยอมรับแต่เพิกเฉยไม่สนใจไม่ใช้สิทธิ หรือหลบซ่อนอยู่ในบ้านเพื่อไม่รับหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่น ซึ่งส่อหรือมีลักษณะเป็นการเจตนาหลีกเลี่ยงภาษีอากร หรือพยายามจะหลีกเลี่ยงภาษีอากรเข้าลักษณะการกระทำความผิดตามมาตรา 35 แห่งประมวลรัษฎากร

ผู้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากรหรือหนังสืออื่น ไม่สนใจที่จะปฏิบัติตามหรือยอมรับหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่นที่ส่งตามมาตรา 8 แห่งประมวลรัษฎากร ไม่ว่าจะส่งโดยวิธีการแบบใดก็ตาม เนื่องจากมาตรา 8 แห่งประมวลรัษฎากรไม่มีบทลงโทษหรือบทกำหนดโทษไว้โดยเฉพาะสำหรับกรณีที่ได้รับหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่นที่ยอมรับหนังสือหรือเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตาม ประมวลรัษฎากรจะกำหนดโทษอาญาเฉพาะกรณีอื่น ๆ ซึ่งการกระทำของผู้รับหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่นที่มีเจตนาไม่ยอมรับหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่น หรือยอมรับแต่เพิกเฉยไม่สนใจไม่ใช้สิทธิ หรือหลบซ่อนอยู่ในบ้านเพื่อไม่รับหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่น

ดังนั้น เพื่อให้กระบวนการส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมและทันต่อสถานการณ์บ้านเมือง และเหตุการณ์ปัจจุบัน หรือติดต่อกันได้สะดวกมากขึ้น ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นปัญหาดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับเห็นควรให้มีการแก้ไข

ควรแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลรัษฎากร มาตรา 8 วรรคหนึ่ง เดิมบัญญัติว่า “หมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่นซึ่งมีถึงบุคคลใดตามลักษณะนี้ ให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ”

แก้ไขเป็น “หมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่นซึ่งมีถึงบุคคลใดตามลักษณะนี้ ให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียน” กล่าวคือ การแก้ไขใหม่แตกต่างจากบัญญัติเดิมโดยการตัดข้อความคำว่า “ตอบรับ” ออกไปเพื่อให้มีความชัดเจนและสะดวกในการนำส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษี หรือหนังสืออื่น โดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนโดยไม่ต้องรอใบตอบรับกลับมาเพียงเพื่อลงทะเบียนก็จะมีข้อมูลการรับการส่งชัดเจน และใช้เวลาในการส่งไปรษณีย์ลงทะเบียนใช้เวลาเพียง 2-3 วัน ทำให้รวดเร็วทันต่อการจัดเก็บภาษีและติดตามหนี้ภาษีอากรค้างกันทั่วทั้งที่ในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากรที่จะยกย้ายถ่ายโอนทรัพย์สินลดน้อยลงได้ เมื่อมีการแก้ไขปัญหาดังนี้จะทำให้ได้ประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยมากขึ้น

2. ปัญหาการส่งโดยเจ้าพนักงาน ณ ภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่หรือสถานประกอบการเห็นควรมีการแก้ไข

ควรแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลรัษฎากร มาตรา ๘ วรรคหนึ่งตอนท้าย เดิมบัญญัติว่า “ให้เจ้าพนักงานสรรพากรนำไปส่ง ณ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ หรือสำนักงานของบุคคลนั้นในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของบุคคลนั้น ถ้าไม่พบผู้รับ ณ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ หรือสำนักงานของผู้รับ จะส่งให้แก่บุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วและอยู่หรือทำงานในบ้านหรือสำนักงานที่ปรากฏว่าเป็นของผู้รับนั้นก็ได้”

แก้ไขเป็น “ให้เจ้าพนักงานสรรพากรนำไปส่ง ณ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ หรือที่อยู่ หรือสำนักงานของบุคคลนั้นในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของบุคคลนั้น ถ้าไม่พบผู้รับ ณ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ หรือที่อยู่ หรือสำนักงานของผู้รับ จะส่งให้แก่บุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วและอยู่หรือทำงานในบ้านหรือสำนักงานที่ปรากฏว่าเป็นของผู้รับนั้น หรือให้ใช้วิธีปิดหมาย หนังสือแจ้ง หรือหนังสืออื่นแล้วแต่กรณี ในที่ซึ่งเห็นได้ง่าย ณ ที่อยู่ หรือสำนักงานของผู้รับนั้น หรือบ้านของผู้รับนั้นก็ได้” กล่าวคือ

การแก้ไขใหม่แตกต่างจากบัญญัติเดิมให้เพิ่มข้อความ “ที่อยู่” และ “หรือให้ใช้วิธีปิดหมาย หนังสือแจ้ง หรือหนังสืออื่น แล้วแต่กรณี ในที่ซึ่งเห็นได้ง่าย ณ ที่อยู่ หรือสำนักงานของผู้รับนั้น หรือบ้านของผู้รับนั้นก็ได้” เมื่อมีการแก้ไขแล้วจะทำให้เป็นไปโดยถูกต้องตามขั้นตอนหลักเกณฑ์ของกฎหมายและทันต่วงทีในการใช้สิทธิยื่นอุทธรณ์ภาษี เพื่อจะได้แสดงหลักฐานหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ ทั้งยังจะเป็นประโยชน์และเป็นธรรมต่อผู้รับ และทำให้รวดเร็วทันต่อการจัดเก็บภาษี เมื่อมีการแก้ไขและจะทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ใช้กฎหมายหรือผู้ต้องปฏิบัติตามกฎหมายสับสนไม่คลุมเครือทำให้การส่งหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่นถึงผู้รับที่แท้จริง เพราะหากไม่พบผู้รับ ณ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ หรือที่อยู่ของผู้รับ ณ วันที่เจ้าพนักงานสรรพากรนำไปส่งก็ให้เจ้าพนักงานสรรพากรสามารถส่งโดยวิธีปิดหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่น ได้ทันทีโดยไม่ต้องกลับไปปิดหมาย ณ ที่อยู่บ้านที่บุคคลนั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

3. ปัญหาการส่งโดยวิธีปิดหมายหรือประกาศโฆษณาข้อความย่อในหนังสือพิมพ์ใน ท้องถิ่น ควรให้มีการแก้ไข

ควรแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลรัษฎากร มาตรา ๘ วรรคสอง เดิมบัญญัติว่า “กรณีไม่สามารถส่งตามวิธีในวรรคหนึ่งได้ หรือบุคคลนั้นออกไปนอกราชอาณาจักร ให้ใช้วิธีปิดหมาย หนังสือแจ้งหรือหนังสืออื่น แล้วแต่กรณี ในที่ซึ่งเห็นได้ง่าย ณ ที่อยู่ หรือสำนักงานของบุคคลนั้น หรือบ้านที่บุคคลนั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรครั้งสุดท้าย หรือโฆษณาข้อความย่อในหนังสือพิมพ์ที่จำหน่ายเป็นปกติในท้องถิ่นนั้นก็ได้”

แก้ไขเป็น “กรณีไม่สามารถส่งตามวิธีในวรรคหนึ่งได้ กรณีในกรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน หรือบุคคลนั้นออกไปนอกราชอาณาจักร ให้ใช้วิธีปิดหมาย หนังสือแจ้ง หรือหนังสืออื่น แล้วแต่กรณี ในที่ซึ่งเห็นได้ง่าย ณ ที่อยู่ หรือสำนักงานของบุคคลนั้น หรือบ้านที่บุคคลนั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียน

ราษฎรหรือทะเบียนนิติบุคคลที่จดทะเบียนต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าครั้งสุดท้ายภายในกำหนดสองปีก่อนออก
หมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่น หรือใช้วิธีอาจดำเนินการโดยทางไปรษณีย์
อิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใดก็ได้” กล่าวคือ การแก้ไขใหม่แตกต่างจากบัญญัติเดิมให้เพิ่ม
ข้อความ “หรือทะเบียนนิติบุคคลที่จดทะเบียนต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าครั้งสุดท้ายภายในกำหนดสองปีก่อนออก
หมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสืออื่น หรือใช้วิธีอาจดำเนินการโดยทางไปรษณีย์
อิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใดก็ได้” เมื่อมีการแก้ไขแล้วจะเป็นประโยชน์ซึ่งทำให้ย่น
ระยะเวลา ลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการส่งเป็นไปตามแนวคิดรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์และทฤษฎีการ
ทำให้ทันสมัย กล่าวคือ การนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารมาประยุกต์ใช้ในองค์กรภาครัฐ สังคม
โดยทฤษฎีจะเชื่อมโยงกับหลักอำนวยความสะดวกและหลักการบริการสาธารณะ เพราะสังคมและเทคโนโลยี
ปัจจุบันก็ก้าวหน้าไปไกล คนส่วนมากในสังคมจะมีโทรศัพท์แทบจะทุกบ้าน สังคมโซเชียลมีเดียสื่อดิจิทัลเข้า
ไปสู่ชุมชน หมู่บ้านแม้จะห่างไกลแต่ทุกคนสามารถติดต่อกันโดยทางโทรศัพท์บ้าน โทรศัพท์มือถือซึ่งมี
สัญญาณอินเทอร์เน็ตประชาชนสามารถติดตามข่าวสาร บ้านเมือง และเหตุการณ์ปัจจุบัน หรือติดต่อกันได้
สะดวกมากขึ้น ภายในการให้บริการผ่านเว็บไซต์

4. ปัญหากำหนดบทลงโทษผู้รับหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษีอากร หรือหนังสือ อื่น ไม่ปฏิบัติตาม
เห็นควรให้มีการแก้ไข

ควรแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลรัษฎากร มาตรา 35 เดิมบัญญัติว่า “มาตรา 35 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา
17 มาตรา 50 ทวิ มาตรา 51 หรือมาตรา 69 เว้นแต่จะแสดงว่าได้มีเหตุสุดวิสัย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสอง
พันบาท”

แก้ไขเป็น “มาตรา 35 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 8 มาตรา 17 มาตรา 50 ทวิ มาตรา 51 หรือมาตรา
69 เว้นแต่จะแสดงว่าได้มีเหตุสุดวิสัย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท” กล่าวคือ การแก้ไขใหม่แตกต่าง
จากบัญญัติเดิมให้เพิ่มข้อความ “มาตรา 8” เมื่อมีการแก้ไขแล้วจะทำให้กฎหมายจะมีสภาพบังคับที่สมบูรณ์
กล่าวคือทำให้ผู้รับหมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษี หรือหนังสืออื่น เกรงกลัวต่อกฎหมายและปฏิบัติตาม
หมายเรียก หนังสือแจ้งให้เสียภาษี หรือหนังสืออื่น ซึ่งเป็นคำสั่งทางปกครองซึ่งกระทบสิทธิของผู้รับหมายเรียก
หนังสือแจ้งให้เสียภาษี หรือหนังสืออื่น จะได้ไม่เพิกเฉยและรีบดำเนินการติดต่อเจ้าพนักงานสรรพากรเพื่อจะได้
ใช้สิทธิตามกฎหมาย

เอกสารอ้างอิง

หนังสือ

กฤษฎา ศักดิ์ศรี, จิตวิทยาการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษร

วิทยา, 2530) หน้า 23.

กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร, **ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร** (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
เรือนแก้วการพิมพ์, 2556), หน้า 1.

กำธร กำประเสริฐ และมัลลิกา พินิจจันทร์, **หลักกฎหมายเอกชน**, (กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2556), หน้า 106-109.

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, **การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย**, พิมพ์ครั้งที่ 9
(กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2552), หน้า 183-186.

ดุยลักษณ์ ตราชูธรรม, **หลักกฎหมายภาษีอากร**, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร: สถาบัน
T.Training Center, 2542), หน้า 2 – 3.

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์, **รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์**, พิมพ์ครั้งที่ 2 , กรุงเทพมหานคร :
รัตนไตร, 2549, หน้า 53.

ธานินทร์ กรัยวิเชียร, **หลักนิติธรรม** (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2549), หน้า 13.

นันทวัฒน์ บรมานันท์, 2547, 3-5.

ปกรณ์ ศิริประกอบ, **พาราไดม์ทางรัฐประศาสนศาสตร์:แนวคิด ทฤษฎี
และการนำไปปฏิบัติจริง** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2558), หน้า 8-15.

ประยูร กาญจนกุล, **คำบรรยายกฎหมายปกครอง**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533).

ปรีดี เกษมทรัพย์, **นิติปรัชญา**, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพมหานคร: โครงการประกอบการตำรา
และเอกสารคำสอน คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543), หน้า 104, 118, 121-122.

พบัส ทัศนียานนท์, “สิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลของชนชาวไทย”, **วารสารนิติศาสตร์**
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ปี 2524, ฉบับที่ 3, (2524), หน้า 431-433.

พินิจ รัตนกุล, **เพลโตและปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรม**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2514), XLVII.

ภูมิชัย สุวรรณ และคณะ, **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป**. (กรุงเทพมหานคร:
นิติธรรม, 2542), หน้า 17-20.

เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ, **การจัดการภาครัฐแนวใหม่** (กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์,
2556), หน้า 1-3.

สมยศ เชื้อไทย, **คำอธิบายวิชากฎหมายแพ่ง: หลักทั่วไป เล่ม 1 ความรู้กฎหมายทั่วไป**.

พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2540), หน้า 56.

สมาน รังสิโยภักดิ์, **การบริหารราชการไทย : อดีต ปัจจุบัน และอนาคต** (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ 1991 จำกัด, 2546), หน้า 5 - 6.

อุเทน ชัยศฤงคารสกุล, **หลักนิติธรรมและข้อสังเกตเบื้องต้น**, (เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, 2555), หน้า 99.

บทความในวารสาร

กำชัย จงจักรพันธ์, “หลักนิติธรรมความหมายสาระสำคัญและผลของการฝ่าฝืน”,

เอกสารอบรม ณ โรงแรมรามารการ์เด็นส์, 21 กุมภาพันธ์ 2556.

ถวิลวดี บุรีกุล, (2546). “หลักการเพื่อการบริหารรัฐกิจแนวใหม่”. วารสารสถาบันพระปกเกล้า ปี 2546: เล่มที่ 2. สถาบันพระปกเกล้า.

วารสารการจัดการความรู้สู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศ. วิทยาลัยนครราชสีมา ฉบับที่ 1/2562.

<http://www.nmc.ac.th/2018/km/km1-2562-017.pdf>

อุระ หวังอ้อมกลาง, **สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ ความเป็นจริงและในทาง**

ปฏิบัติ, ในรวมบทความทางวิชาการของสำนักงานศาลยุติธรรม ชุดที่ 3: ศาล

รัฐธรรมนูญกับการ พัฒนาประชาธิปไตยในระบบนิติรัฐ.สำนักงานศาลยุติธรรม,

(กรุงเทพมหานคร: บริษัท พี.เพรส จำกัด, 2547), หน้า 474.

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 131. ตอนที่ 89ก. หน้า 1. (30 ธันวาคม 2557) [Online], Available

URT: <https://mspc.ocsc.go.th/sites/default/files/2017-04/5.4phrb.>

[withiipatitithuengchababthii224hnaa.pdf](http://www.mdes.go.th/mission/detail/1246-). 2567 (มกราคม, 3)

วิทยานิพนธ์

การุณย์ คล้ายคลึง, (2550), **ปัญหาการทับซ้อนของอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการ**

สาธารณะในเขตองค์การบริหารตำบลสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตร์

มหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, หน้า 27.

เอกสารอื่น ๆ

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม [Online], Available URT:

<https://www.mdes.go.th/mission/detail/1246->

[%E0%B9%84%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%93%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B9%8C%E0%B8%99%E0%B8%B4%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%A8-2561,2567](#) (มกราคม 9).

กาญจนา จันดี, [Online], Available URT: [https://sites.google.com/site/karbrikarsatharna04/system/app/pages/recent Changes](https://sites.google.com/site/karbrikarsatharna04/system/app/pages/recent%20Changes), 2567 (มีนาคม 10).

กลุ่มพัฒนาภาคีเครือข่าย, สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 9, นครราชสีมา. [Online], Available URT:<http://odpc9.ddc.moph.go.th/DPC5/60-conclude-low5.pdf.2566> (พฤศจิกายน 6).

ทฤษฎีว่าด้วยรัฐ [Online], Available URT:<http://e-learning.mfu.ac.th/mflu/16041010/chapter1/lesson4.htm>, 2567 (พฤษภาคม, 4).

ทฤษฎีการทำให้ทันสมัย, [Online], Available URT:https://www.baanjommyut.com/library_3/theories_and_principles_of_community_development/02_6.html, 2567 (เมษายน, 9).

วิริยะ ชินหนองจอก, ทฤษฎีการรับรู้, [Online], Available URT: <https://www.gotoknow.org/posts/282194>, 2567 (กุมภาพันธ์, 2)

วิทยา ศรีสมานวัตร, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ: เดือนตุลาคม.2560.

ศรีรัฐ โกวงศ์, “รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (E-Government): บทสำรวจเบื้องต้น,” วารสาร รัฐประศาสนศาสตร์ ปีที่ 6, ฉบับที่ 3 (มิถุนายน - ธันวาคม พ.ศ. 2551) : 117-143.

สรรพากรสานสัน ปีที่ 56 ฉบับที่ 8 สิงหาคม 2552 ส่วนกฎหมาย สำนักงานสรรพากร ภาค 4 หน้า 2.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. [Online], Available URT: <https://www.opdc.go.th/content/NzgZMA>, 2566 (เมษายน 12).

หนังสือที่ระลึกในการเปิดอาคารกรมสรรพากร, 2 กันยายน 2540 [Online], Available URT:<https://www.rd.go.th/3451.html>, 2567 (เมษายน 16).

Geston Je' ze, (1998), อ้างถึงใน นันทวัฒน์ บรมานันท์, (2547), หน้า 3-5.

Jean de Soto, (1994), อ้างถึงใน นันทวัฒน์ บรมานันท์, (2547), หน้า 3-5.

John Graham, et.al., 2003. อ้างอิงจากวิภาส ทองสุทธิ. (2551), หน้า 52-53.

Rene' Chapus, (1996), อ้างถึงใน นันทวัฒน์ บรมานันท์, (2547), หน้า 3-5.

กฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ประมวลรัษฎากร

พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2547

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565

มาตรา 6 แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดอำนาจ สิทธิและประโยชน์ของบริษัทไปรษณีย์

ไทย จำกัด พ.ศ. 2546 ให้อำนาจในการอนุญาตการวินิจฉัย การออกข้อบังคับ

ต่าง ๆ ของคณะกรรมการการสื่อสารแห่งประเทศไทยอำนาจในการจัดทำไปรษณียนิเทศ การทำความ

ตกลงกับต่างประเทศในกิจการไปรษณีย์ และการออกคำสั่งใด ๆ ของผู้ว่าการ

การสื่อสารแห่งประเทศไทยที่มีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครอง ซึ่งอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติ

ไปรษณีย์ พุทธศักราช 2477 เป็นอำนาจของคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์”

ระเบียบกรมสรรพากร ว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2550

ประกาศคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์ เรื่อง ให้ใช้ไปรษณียนิเทศ พ.ศ. 2566

ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการยื่นส่ง และรับคำคู่ความและเอกสารทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์

พ.ศ. 2560

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6831/2544

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2344/2533

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8129/2543

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 191/2536

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4643/2541

เอกสารภาษาอังกฤษ

The Wealth of Nation 1776 ของ Adam Smith.